

وزارت کشور
استاداری زنجان
معاونت برنامه ریزی

برنامه راهبردی توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان

مبتنی بر جلسات اتاق فکر صنعت و معدن استان

دفتر برنامه ریزی و بودجه

زمنان ۱۳۹۳

پیشگفتار

یکی از انواع شیوه‌های برنامه‌ریزی با عنوان «برنامه‌ریزی راهبردی یا استراتژیک» شناخته شده است که عبارت است از تعیین اهداف بلند مدت و حیاتی و طریقه نیل به آن، با توجه به عوامل محیطی و با در نظر گرفتن آینده. در برنامه‌ریزی راهبردی، هدف، تعریف و تدوین استراتژیهاست؛ از آنجایی که استراتژی می‌تواند نیازمند زمانی کوتاه یا بلند برای اجرا باشد؛ لذا برنامه‌ریزی استراتژیک می‌تواند برنامه‌ریزی بلندمدت یا کوتاه‌مدت باشد. برنامه‌ریزی راهبردی با آنچه که در روش‌های معمول برنامه‌ریزی متداول است، متفاوت می‌باشد؛ در این حالت قالب کلی برنامه عبارت است از: اهداف، راهبردها، برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌ها.

برنامه راهبردی توسعه استان زنجان در سال ۱۳۸۹، برای اولین بار، جهت تدوین برنامه پنجم توسعه استان در دستور کار شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان قرار گرفت؛ براساس فرآیند طراحی شده علاوه بر هدف تدوین سند برنامه، هدف توانمندسازی عوامل اجرایی در سطح دستگاه‌های اجرایی و معاونت برنامه‌ریزی نیز مد نظر قرار گرفت و نتایج حاصله در دو سطح کلان استان و بخش‌های توسعه تنظیم گردید.

در سال ۱۳۹۲، همزمان با پیش و ارزیابی اهداف اسناد فوق، با شکل‌گیری اتاق‌های فکر به ریاست استاندار محترم، به منظور دستیابی به اقدامات اولویت‌دار توسعه در بخش‌های کلیدی استان (شامل صنعت و معدن - آب و کشاورزی - مسکن و عمران شهری و فرهنگ عمومی)، محیط‌های درونی و بیرونی، موضوعات استراتژیک و راهبردهای بخش‌های کلیدی توسعه مورد بحث، بررسی و بازنگری قرار گرفت و برنامه‌های توسعه مبتنی بر راهبرد‌ها استخراج گردید. این برنامه به منزله تغییر رویکردها به این بخش در سال‌های باقیمانده برنامه پنجم و نیز برای سال‌های برنامه ششم توسعه، مبنای عملی خواهد بود.

تشکیل اتاق فکر به عنوان ایجاد محیط مناسب، حرکتی جهت پیوند حوزه نظری و کاربردی در بخش‌های دولتی و غیردولتی استان می‌باشد.

گزارش پیش‌رو تحت عنوان «سند برنامه راهبردی توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان» نتایج جلسه‌های اتاق فکر بخش صنعت و معدن استان می‌باشد که بدین وسیله از تلاش کلیه عزیزان عضو اتاق فکر در بخش فوق صمیمانه قدردانی می‌نماید.

در نهایت از همکاران دفتر برنامه‌ریزی و بودجه معاونت برنامه‌ریزی، بخاطر همت و مساعی مضاعف در برگزاری جلسات و جمع‌بندی و تدوین گزارش حاضر، سپاسگزاری می‌گردد.

رحیم عصفوری

معاون برنامه‌ریزی و اشتغال

ساختار اتاق فکر صنعت و معدن:

استادار و رئیس اتاق: مهندس جمشید انصاری

معاون برنامه ریزی و دبیر: دکتر رحیم عصفوری

دستگاه مسؤل ایدر دستگاه: صنعت، معدن و تجارت / ناصر ففغوری، (مرحوم سعید یاری)

اعضاء اتاق:

محمسن جاویدان - سجاد نباطیان - سیروس میانجی - مسعود اطاعتی - ابوالفضل بیات - سجاد غرقی - محمد تقی مقدم فرد - کریم حسینخانی -

داود مرادخانی - ولی الیات - مرحوم سعید یاری - ناصر سعیدی - غلامحسین جمیلی - سعید امیدی - محسن یآوری - رضا کشاوری -

مصطفی الماسی - علی معصومی

دبیرخانه و نایندگان دفتر برنامه ریزی و بودجه: احمد خداوردی - فریبا ارشادی - خلیل قاسلو - عباس سپهری

ناینده دستگاه مسؤل صنعت، معدن و تجارت: ناصر ففغوری

برنامه راهبردی توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان

۱- مقدمه

بخش صنعت و معدن به عنوان موتور پرتوان توسعه همواره مورد توجه صاحب نظران برنامه‌های توسعه بوده و به عنوان عاملی برای دستیابی به رشد اقتصادی و نیل به پیشرفتهای تکنولوژیکی شناخته شده است؛ از طرفی با توجه به مطالعات انجام شده در خصوص توسعه استان، بخش صنعت و معدن در حال حاضر به عنوان پایه و محور توسعه استان مطرح شده که به موازات توسعه بخش‌های کشاورزی و خدمات مسیر توسعه استان را هموار خواهد کرد؛ بنابراین لازم است با شناخت وضعیت موجود و با توجه به چشم انداز و اهداف کمی و کیفی تعیین شده بخش صنعت و معدن در پنج سال آینده و با در نظر گرفتن سیاستهای کلان محیطی و بخشی و با شناسایی نقاط ضعف و قوت داخلی و فرصتها و تهدیدهای محیطی، استراتژی‌های مناسب برای ارتقاء جایگاه استان از رتبه ۱۵ صنعتی و رتبه ۱۲ معدنی^۱ به سمت جایگاهی شایسته و متناسب با توانمندیهای استان ارائه گردد؛ در این راستا چرایی و اهمیت صنعت و معدن بررسی و آینده آن ترسیم و راههای رسیدن به آن طراحی شده و در برنامه‌های پیشنهادی نیز تلاش گردیده با اتکاء بر بخش خصوصی و جهت گیری سیاستهای اقتصادی و بهره گیری از مزیت‌های نسبی در جهت ایجاد مزیت‌های رقابتی گامهایی برداشته شود و رشد بهره‌وری عوامل تولید از طریق ارتقای بهره‌وری سرمایه و بهره‌وری منابع انسانی تحقق یابد و با ایجاد صنایع متکی بر منابع طبیعی و صنایع نوین در بخش صنعت و با انجام عملیات زمین شناسی و تهیه اطلاعات پایه و برنامه‌ریزی در جهت انجام و توسعه عملیات اکتشاف و بهره‌برداری و فرآوری مواد معدنی و تولید محصولات صنایع معدنی و ایجاد صنایع پایین و بالادستی در بخش معدن مورد توجه قرار گیرد. آنچه که اهمیت دارد این است که جهت دستیابی به این اهداف نقش مسؤولان استانی در جهت دهی و شتاب دهی توسعه اقتصادی و صنعتی و معدنی بسیار پر رنگ و تعیین کننده خواهد بود و باید تلاش شود با ایجاد ارتباطات و پیوندهای بین بخشی و با تربیت مشاوران خدمات فنی و مهندسی قوی و

^۱ - ابلاغ رتبه بندی از وزارت صنعت، معدن و تجارت کشور (طی نامه شماره ۶۰/۲۱۰۵۱۶ مورخ ۱۳۹۲/۲/۲۷ به اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان)

بهره‌گیری از خدمات آنان ، برای توسعه زیر ساختها و رشد سرمایه گذاری اقدامات مضاعفی معمول گردد.

با توجه به موارد فوق و استفاده از مدل برنامه ریزی استراتژیک حاصل کار اتاق فکر توسعه صنعت و معدن استان، چشم انداز توسعه بخش به همراه تجزیه و تحلیل عوامل محیطی ، شناسایی و استخراج موضوعات استراتژیک اثرگذار بر توسعه بخش، راهبردهای توسعه بخشی به تفکیک هریک از موضوعات استراتژیک و برنامه‌های توسعه‌ای به ازای هر یک از راهبردها آورده شده است.

مفاهیم مندرج در این برنامه با فرض تأیید چشم انداز و شاخص های اهداف کمی مصوب بخش تهیه و به شرح ذیل ارائه می گردد. دوره برنامه تدوینی برای باقیمانده سال های برنامه پنجم و برنامه ششم توسعه می باشد.

۲- چشم‌انداز توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان در انتهای برنامه ششم توسعه

در راستای تحقق چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران ، استان زنجان در انتهای برنامه در ارتباط با بخش صنعت و معدن به استانی پیشرو و الگویی مناسب برای توسعه سایر استانهای هم‌تراز تبدیل خواهد گردید. کسب جایگاه کشوری رتبه دهم در فعالیتهای صنعتی و رتبه هشتم در فعالیتهای معدنی در مقایسه با سایر استانها ، دورنمای مورد انتظار برنامه توسعه بخش صنعت و معدن در پایان برنامه ششم خواهد بود .

۳- تجزیه و تحلیل عوامل محیطی اثرگذار بر توسعه بخش صنعت و معدن استان

در این قسمت مهمترین عوامل استراتژیک محیط بیرونی و درونی بخش صنعت و معدن استان زنجان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در تجزیه و تحلیل محیط بیرونی مهمترین فرصت‌ها و تهدیدهای محیط کلان و اختصاصی صنعت و معدن استان زنجان شناسایی شده است و سعی بر این بوده است تا محیط تعریفی مبتنی بر شرایط موجود تدوین گردد.

جدول ۳-۱- تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیط بیرونی بخش صنعت و معدن استان

زنجان - سال ۱۳۹۲

عوامل محیط بیرونی	
فرصتها	واقع شدن استان در مسیر زیر ساختهای اصلی ارتباطی و انرژی کشور (دسترسی به آزادراه- راه آهن- فرودگاه- خطوط انتقال گاز، برق، نفت و ...)
	قابلیت دسترسی به بازارهای عمده مصرف با جمعیتی حدود ۴۸ درصد در شعاع ۴۰۰ کیلومتری استان و قرارگیری بین قطبهای مهم صنعتی و معدنی و جمعیتی کشور برای استقرار صنایع بزرگ و خدمات پشتیبانی
	همجواری استان با ۵ استان مرزی مهم کشور
	وجود گمرک در استان در جهت تسهیل واردات و صادرات محصولات تولیدی و مواد اولیه جهت واحدهای صنعتی و معدنی منطقه
	وجود موسسات و قوانین حمایتی مناسب از توسعه فناوری های نوین و دانش بنیان در کشور
تهدیدها	ناهماهنگی قوانین زیست محیطی و اعمال سلیقه ای آن در استان
	تمرکز مدیریت منابع مالی کشور در تهران و ناکافی بودن ارائه خدمات شبکه بانکی به بخش
	ناهماهنگی دستگاه های دولتی مؤثر در توسعه صنعتی و معدنی استان
	ناکافی بودن خدمات پشتیبانی و مشاور فنی و مهندسی مورد نیاز
	فقدان آموزش های کاربردی در سطوح عالی در بخش
	مشکلات ثبتی و مالکیتی در تملک اراضی مورد نیاز طرحهای صنعتی و معدنی
	پایین بودن فرهنگ توسعه صنعتی و معدنی در استان
	نبود واحدهای بازرگانی محرک توسعه صنعتی در استان
شناسایی و تثبیت نشدن اراضی مناسب جهت استقرار واحد های صنعتی در طرح های توسعه استان	

جدول ۳-۲- تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیط درونی بخش صنعت و معدن استان زنجان - سال ۱۳۹۲

عوامل محیط درونی	
نقاط قوت:	وجود پتانسیل و ذخایر متنوع مواد معدنی صنعتی و ساختمانی
	مزیت نسبی در گروه صنایع برق و الکترونیک، شیمیایی، نساجی و صنایع تبدیلی کشاورزی
	مزیت نسبی استان در صنایع فلزات اساسی با امکان تأمین مواد اولیه معدنی استان
	قرار گیری استان خارج از شعاع ۱۲۰ کیلومتری استقرار صنعت و توان جذب سرریزهای صنعتی تهران و قزوین
	وجود شهرکهای صنعتی و مناطق و نواحی صنعتی اعم از خصوصی و دولتی
	ارتقاء سهم بخش صنعت و معدن استان در تولید ناخالص داخلی استان در سال های اخیر
	وجود پتانسیل های کشاورزی و دامی جهت سرمایه گذاری در بخش فرآوری محصولات و صنایع تبدیلی و بسته بندی
	قرار گرفتن استان در زون مناسب زمین شناسی اقتصادی کشور
	امکان توسعه خوشه های صنعتی با توجه به واحدها و زیرساخت های صنعتی و معدنی در استان
	کافی نبودن امکانات زیر بنایی در شهرک ها و نواحی صنعتی استان
نقاط ضعف	عدم تناسب تخصص و دانش مهارتی مدیران و فعالان بخش با ظرفیت های توسعه بخش صنعت و معدن
	عدم وجود طرح جامع توسعه صنعتی و معدنی و عدم بهره برداری از مطالعات بخش
	کمبود صنایع تبدیلی نسبت به مازاد تولیدات بخش کشاورزی
	عدم شکل گیری خوشه های صنعتی و تولیدی در استان
	عدم بهره گیری بخش صنعت و معدن از تکنولوژی های روز دنیا و پائین بودن بهره وری
	کافی نبودن واحدهای فرآوری معدنی و صنایع مصرف کننده تولیدات معدنی استان
	تأثیر گذاری اندک تشکلهای صنعتی و معدنی در تصمیم گیری های بخش
	وجود طرحهای نیمه تمام و راکد متعدد
	عدم توجه واحدهای صنعتی و معدنی به تحقیق و توسعه، تعامل با دانشگاه و مراکز تحقیقاتی
	توسعه نیافتگی پارک علم و فناوری و مراکز رشد استان
توسعه نیافتگی فضای کسب و کار و مشکلات اداری موجود در سرمایه گذاری	

۴- موضوعات استراتژیک اثرگذار بر توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان

پس از تعیین و شناسایی عوامل استراتژیک بیرونی و درونی اثرگذار بر توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان، در این قسمت به استخراج موضوعات استراتژیک بر اساس ارزیابی میزان ارتباط بین فرصت ها و تهدیدها با قوت ها و ضعف ها پرداخته شده است. موضوعات استراتژیک عوامل راهنمای تدوین استراتژی های توسعه می باشند؛ بدین نحو که با شناسایی مهمترین و کلیدی ترین عوامل موثر

بر توسعه بخشی، توجهات و اقدامات معطوف به راهکارهایی می‌گردند که به اجرا گذاردن آنها بخش را قادر خواهد ساخت با حداکثر کارایی و اثر بخشی مسیر توسعه را طی نماید.

۱. سرمایه گذاری صنعتی و معدنی
۲. بهره وری در بخش صنعت و معدن
۳. فضای کسب و کار و بازار تولیدات صنعتی
۴. فرهنگ توسعه صنعتی

جدول ۴- تبیین موضوعات استراتژیک بخش صنعت و معدن استان زنجان

ردیف	موضوع استراتژیک	شرح موضوع	پیش بینی روند آینده در صورت نپرداختن به آن
۱	سرمایه گذاری صنعتی و معدنی	با توجه به اینکه سرمایه گذاری در بخش صنعت و معدن باعث تولید محصولات صنعتی و معدنی و ایجاد ارزش افزوده در بخش شده و نهایتاً رشد اقتصادی استان می‌گردد و در عین حال فرصتهای شغلی ایجاد کرده و موجب ایجاد بنگاههای کسب و کار می‌گردد؛ لذا شناخت جایگاه سرمایه‌گذاری در بخش و رشد و توسعه آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است	عدم تولید محصولات صنعتی و معدنی عدم ایجاد ارزش افزوده مورد انتظار در استان خروج مواد معدنی استخراج شده از استان عدم تحقق درآمدهای ارزی عدم رشد شاخصهای توسعه استان و جدا شدن استان از مسیر توسعه عدم ایجاد اشتغال که به عنوان محصول جانبی بخش صنعت و معدن تلقی می‌گردد.
۲	بهره وری در بخش صنعت و معدن	با توجه به پیش بینی سهم رشد اقتصادی کشور از محل ارتقای بهره‌وری به میزان ۲/۵ درصد از ۸ درصد و با توجه به اینکه صنعت و معدن یکی از سه بخش موثر در رشد اقتصادی بوده و رشد اقتصادی هر جامعه منوط به به ایجاد سرمایه‌های جدید و بهره‌وری بهینه از عوامل تولید می‌باشد و از طرفی بهره‌وری پائین عوامل تولید از اصلی‌ترین تنگناهای بخش صنعت و معدن می‌باشد؛ لذا لزوم توجه جدی به این امر در توسعه بخش حائز اهمیت ویژه است.	عدم دستیابی به رشد اقتصادی پیش بینی شده عدم امکان رقابت تولید کنندگان داخلی با سایر کشورها عدم موفقیت در بازار یابی داخلی و صادرات محصولات عدم استفاده بهینه از منابع انسانی و مواد اولیه و انرژی
۳	فضای کسب و کار و بازار تولیدات صنعتی	مساله اصلی بهبود فضای کسب و کار در بهبود فضای سرمایه گذاری و ایجاد فرصت های شغلی است. این امر تحت تاثیر نظریه هزینه مبادله است که انجام دادن هر فعالیت اقتصادی مستلزم تعدد مبادلات متعدد هزینه بر است و مجموع این هزینه هاست که مشخص می کند آیا منافع یک فعالیت اقتصادی بر هزینه های آن می چربد یا خیر؟ تشخیص و اصلاح فضای کسب و کار استان می تواند زمینه ای برای تبیین گرایش سرمایه گذاران و اصلاح محیط، زمینه جذب سرمایه گذاران توسط مسئولان استان باشد.	استمرار شرایط نامناسب و محدود کننده در فضای کسب و کار حوزه صنعت و معدن می تواند به کاهش سرمایه گذاری در استان بیانجام. حال آنکه بهبود مستمر شرایط در کشور می طلبد که استان با سرعت بخشیدن به تحولات متغیر های مربوطه، جذابیت بیشتری در سرمایه گذاری صنعتی و معدنی ایجاد کند.

جدول ۴- تبیین موضوعات استراتژیک بخش صنعت و معدن استان زنجان (دنباله)

ردیف	عنوان موضوع استراتژیک	شرح موضوع	پیش بینی روند آینده در صورت نپرداختن به آن
۴	فرهنگ توسعه صنعتی	فرهنگ توسعه یعنی فرهنگی که می تواند در خدمت توسعه اقتصادی واقع شود و به آن مدد برساند. در کنار بسترسازی برای ورود سرمایه گذاران باید نگرش مناسب و مثبت در میان مردم جهت حمایت از طرح های صنعتی و همکاری با مسوولان ایجاد شود. مرور ادبیات گسترده در خصوص رابطه فرهنگ و توسعه دلالت بر آن دارد که عوامل فرهنگی از چهار طریق رفتار اقتصادی را تحت تأثیر قرار می دهد. از طریق تأثیر آن بر سازمان و تولید، عقاید مرسوم پیرامون مصرف و کار، توانایی خلق و مدیریت نهادها و ایجاد شبکه های اجتماعی	اگر اعتقاد به توسعه صنعتی در استان نهادینه نگردد و عزم و اراده در این امر همگانی نگردد، روند سرعت بخشی به توسعه صنعتی در استان با مشکل مواجه گردیده و آهنگ حرکت بسیار کند و بطئی خواهد شد.

۵- راهبردهای توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان

در این قسمت راهبردهای مورد نظر برای توسعه بخش صنعت و معدن به تفکیک موضوعات استراتژیک آورده شده است. به هر راهبرد یک کد شناسایی چهار رقمی اختصاص داده شده که دو رقم اول آن بیانگر کد بخش و دو رقم بعدی بیانگر شماره راهبرد می باشد.

جدول ۵- راهبردهای توسعه بخش صنعت و معدن استان زنجان بر اساس موضوعات استراتژیک

ردیف	موضوع استراتژیک	کد	راهبردها
۱	سرمایه گذاری صنعتی و معدنی	۲۲۰۱	توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی
		۲۲۰۲	تقویت زیرساخت های مورد نیاز توسعه صنعت و معدن
		۲۲۰۳	توسعه صنایع بزرگ و بالا دست
		۲۲۰۴	تکمیل زنجیره های تولید با ارزش افزوده مناسب
		۲۲۰۵	تقویت محورهای جدید توسعه صنعتی در استان
		۲۲۰۶	رعایت توان اکولوژیکی و ملاحظات زیست محیطی
۲	بهره وری در بخش صنعت و معدن	۲۲۰۷	تغییرات ساختاری مصرف انرژی و کاهش شدت مصرف
		۲۲۰۸	بهبودی مدیریت و نیروی انسانی بخش
		۲۲۰۹	حداکثر نمودن بهره برداری از ظرفیت های مستقر شده تولید
۳	فضای کسب و کار	۲۲۱۰	اصلاح و بهبود فرآیندهای کسب و کار
		۲۲۱۱	بسترسازی برای ارتقاء نقش شرکت های تجاری، خدمات فنی و مهندسی و تشکل های تخصصی در بخش
۴	فرهنگ توسعه صنعتی	۲۲۱۲	ترویج الزامات و دستاورد های توسعه صنعتی

۶- برنامه‌های توسعه بخش صنعت و معدن به تفکیک راهبردها

در این قسمت برای عملیاتی نمودن راهبردهای تدوین شده، برنامه‌هایی طراحی شده‌اند.

جدول ۶- برنامه‌های توسعه بخش صنعت و معدن به تفکیک راهبرد

شرح	راهبرد و برنامه
راهبرد	توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی
برنامه	تقویت صنایع نگهداری، تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
راهبرد	تقویت زیرساخت‌های مورد نیاز توسعه صنعت و معدن
برنامه	ایجاد و توسعه شهرک‌های صنعتی
برنامه	ایجاد و توسعه زیرساخت‌های معدنی
برنامه	تسهیل در تأمین زیرساخت‌های واحدهای بزرگ
راهبرد	ایجاد صنایع بزرگ و بالا دست
برنامه	برنامه ریزی برای استقرار صنایع بزرگ در استان
راهبرد	تکمیل زنجیره‌های تولید با ارزش افزوده مناسب
برنامه	شناسایی و توسعه خوشه‌ها و تکمیل زنجیره‌های تولید
راهبرد	شناسایی و تقویت محورهای جدید توسعه صنعتی
برنامه	توسعه صنایع برق، الکترونیک، IT و تبدیل استان به قطب این صنایع
برنامه	توسعه خدمات پشتیبانی و ایجاد مرکز آما (لجستیک) مرکز و شمالغرب کشور
	رعایت توان اکولوژیکی و ملاحظات زیست محیطی
راهبرد	تغییرات ساختاری مصرف انرژی و کاهش شدت مصرف
برنامه	ایجاد زیر ساخت‌های حامل‌های انرژی مطمئن و پایدار
برنامه	مدیریت مصرف انرژی در رشته فعالیت و حمایت از بهسازی و مصرف انرژی واحدها
راهبرد	بهسازی مدیریت و نیروی انسانی بخش
برنامه	برنامه بازآموزی و ارتقاء مهارت و دانش مدیران واحدهای تولیدی
برنامه	تربیت و ارتقاء سطح مهارت نیروی انسانی
راهبرد	حداکثر نمودن بهره‌برداری از ظرفیت‌های مستقر شده تولید
برنامه	پایش تولید بنگاه‌های صنعتی استان
برنامه	افزایش تولید در ظرفیت‌های مستقر
راهبرد	اصلاح و بهبود فرآیندهای کسب و کار
برنامه	رفع موانع و کاهش مراحل اداری فرآیند سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی
برنامه	تسهیل فعالیت‌های صنعتی و معدنی
راهبرد	بستر سازی برای ارتقاء نقش شرکت‌های تجاری، خدمات فنی و مهندسی و تشکل‌های تخصصی در بخش
برنامه	توسعه و ساماندهی تشکل‌ها و شرکتهای خدمات فنی و مهندسی
برنامه	توسعه شرکت‌های دانش بنیان صنعتی و تجاری

شرح	راهبرد و برنامه
راهبرد	ترویج الزامات و دستاورد های توسعه صنعتی
برنامه	ارتقاء فرهنگ توسعه صنعتی و تنویر افکار عمومی در استان
برنامه	ترویج فرهنگ کار و تلاش و مشارکت اجتماعی
برنامه	تقویت همکاری و ارتباط بخش صنعت و معدن با دانشگاه
راهبرد	رعایت توان اکولوژیکی و ملاحظات زیست محیطی
برنامه	کنترل و نظارت بر مکان یابی و استقرار فعالیت های صنعتی و معدنی
برنامه	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی فعالان صنعتی و معدنی